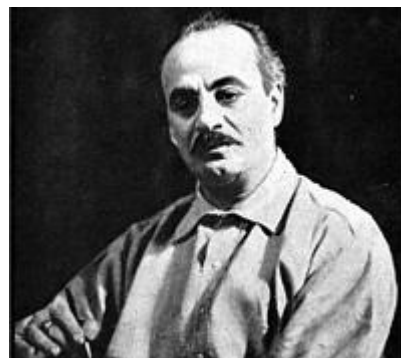

Κείμενα του Χαλίλ Γκιμπράν

Ο Χαλίλ Γκιμπράν (Kahlil Gibran) γεννήθηκε στο Μπεχάρι του Λιβάνου το 1883. Καταγόταν από οικογένεια σχετικά εύπορη και καλλιεργημένη. Από πολύ μικρός παρουσίασε ιδιαίτερη επίδοση στη ζωγραφική, την πλαστική και το γράψιμο. Σπούδασε ζωγραφική στο Παρίσι, στη Σχολή Καλών Τεχνών, με δάσκαλο τον Αύγουστο Ροντέν. Μετά τις σπουδές του στο Παρίσι, εγκαταστάθηκε στη Νέα Υόρκη των Η.Π.Α. όπου και πέθανε το 1931.

Οι πρώτες καλλιτεχνικές εργασίες ήταν θεατρικά έργα και πεζοτράγουδα, γραμμένα στα αραβικά. Από τα είκοσι όμως χρόνια του, άρχισε να γράφει αποκλειστικά στα αγγλικά. Το βαθιά ανθρωπιστικό μήνυμα που μεταδίνει, βρήκε ανταπόκριση σε αναρίθμητες ανθρώπινες καρδιές. Χαρακτηριστικό της αγάπης του κοινού είναι ότι ένα από τα πιο γνωστά και αγαπητά έργα του, «Ο προφήτης», έχει μεταφραστεί σε 20 γλώσσες, και μέχρι το 1965 είχαν εκδοθεί πάνω από δύο εκατομμύρια αντίτυπα στην αγγλική γλώσσα.

Ο Γκιμπράν, χρησιμοποιεί την απαλή φρασεολογία των «Ψαλμών», ωστόσο εκτοξεύει μία ασυγκράτητη λοιδορία όταν απεχθάνεται το σφετερισμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων, από τυραννικούς εκκλησιαστικούς και κρατικούς αξιωματούχους. Προκάλεσε μικρή έκπληξη -ή είχε μικρή σημασία- για το πλήθος των οπαδών του Γκιμπράν, ότι εξορίστηκε από την χώρα του και αφορίστηκε από την Εκκλησία του, λόγω των ατρόμητων και κοφτερών επιθέσεών του. Τα εκατομμύρια των οπαδών του, σε δεκάδες γλώσσες, απορροφούν τα γραπτά του σχεδόν σαν προσευχές και ο αφορισμός του, χρησίμευσε για να ενισχύσει και να επαυξήσει τη λογοτεχνική ενορία του.

Αυτοί που έκαψαν τα βιβλία του και οι κληρικοί, έζησαν για να θρηνήσουν τις πράξεις τους. Λίγο πριν από τον θάνατό του το 1931, ίσως όταν ήταν πολύ αδύναμος για να αντισταθεί, ο Γκιμπράν υπέκυψε στις απρόσκλητες βολιδοσκοπήσεις της Εκκλησίας να τον επαναφέρει στον ευθύ δρόμο, μετά τον βιαστικό αφορισμό του. Παρά το γεγονός ότι «Ο αγαπημένος δάσκαλος» επέφερε τη φανερή οργή των θρησκευτικών και κρατικών αρχών, οποιαδήποτε απολογία εκ μέρους του είχε μικρό ενδιαφέρον γι' αυτόν, γιατί πολύ καιρό από τότε έφτασε σε ένα πνευματικό επίπεδο πολύ πέρα από τη στενόμυαλη παπαγαλία, τον νόμο και το

δόγμα.

Το δόγμα του Γκιμπράν, ασχολείται με την καλοσύνη, την αδελφοσύνη και τη φιλανθρωπία και χρειάζονται λίγα λόγια για να μεταδώσει μεγάλες σκέψεις ...

Ο «ΤΕΛΕΙΟΣ ΚΟΣΜΟΣ»

Θεέ των χαμένων ψυχών, συ ο χαμένος μέσα στους θεούς τους άλλους, άκουσέ με. Ευγενικό Πεπρωμένο που εποπτεύεις μας, τα τρελά περιπλανώμενα πνεύματα, άκουσέ με:

Κατοικώ στο επίκεντρο μιας τέλειας ράτσας, εγώ ο υπερατελής.

Εγώ, ένα χάος ανθρώπινο, ένα νεφέλωμα από συγχυσμένα στοιχεία, κινιέμαι ανάμεσα σ' εντελείς κόσμους -λαούς με τέλειους νόμους κι απαρασάλευτη τάξη. Που έχουν σκέψεις ταξινομημένες, που έχουν όνειρα διευθετημένα και που τα οράματά τους είναι καταγραμμένα και αρχειοθετημένα.

Οι αρετές τους, ω Θεέ, πέρασαν από την μεζούρα κι από την ζυγαριά.

Τα κρίματά τους -κι ακόμα τα απροσμέτρητα όσα ξέφυγαν στην αχλύ του λυκόφωτος που δεν υπάρχει αρετή ή αμαρτία- κι αυτά καλά λογαριασμένα είναι και καταχωρισμένα.

Εδώ, μέρες και νύχτες διανέμονται σε εποχές συμπεριφοράς και κυβερνιούνται από κανόνες άσφαλτης ακρίβειας.

Να φας, να πιεις, να κοιμηθείς, να σκέψεις τη γύμνια σου, και τέλος να «κουράζεσαι εν πρέποντι χρόνω».

Να δουλεύεις, να παίζεις, να τραγουδάς, να χορεύεις και τέλος να πλαгиάζεις, στου ρολογιού τον «ενδεδειγμένον κτύπον».

Να σκέφτεσαι «έτσι», να αισθάνεσαι «τόσο», και τέλος να παύουν σκέψεις και αισθήματα, μόλις κάποιο καθορισμένο αστέρι ανατείλει στον «μεμακρυσμένο» ορίζοντά σου.

Να ληστεύεις, έναν γείτονα, με ένα χαμόγελο.

Να επιδαψιλεύεις δώρα με περικόμπες χειρονομίες.

Να καταστρέφεις μία ψυχή με μία λέξη.

Να καρβουνιάζεις ένα σώμα με μία ανάσα.

Και τέλος, να «νίπτεις τας χείρας σου».

Τελείωσε το έργο σου κι αυτής της μέρας.

Να ερωτεύεσαι σύμφωνα με την «κατεστημένη» τάξη, να διδάσκεις τον καλύτερο εαυτό σου με «προδιαγεγραμμένο» τρόπο, να λατρεύεις τους θεούς «ευαρμόστως», να μηχανορραφείς με τους δαιμόνους «τεχνηέντως», και τέλος να λησμονάς τα πάντα -σάμπως να σου 'χει πεθάνει η μνήμη.

Να στοχάζεσαι υστερόβουλα, να προμελετάς λελογισμένα, να ευτυχείς αβρά κι αριστοκρατικώς να υποφέρεις· και τέλος να τρυγάς την κούπα «μέχρις ρανίδος» για να μπορείς να την ξαναγεμίσεις.

Αύριο πάλι.

Όλα αυτά, ω Θεέ, που έχουν προβλεπτικά συλληφθεί, που έχουν αποφασιστικά γεννηθεί, που έχουν ακριβόλογα γαλουχηθεί, που έχουν με κανόνες κυβερνηθεί, λογοκρατικά κατευθυνθεί, και που έχουν: σφαχτεί και και θαφτεί σύμφωνα με προκαθορισμένη μέθοδο. Κι ακόμα κι οι σιωπηλοί τους τάφοι, που κείτονται μέσα στην ανθρώπινη ψυχή, είναι μαρκαρισμένοι κι αριθμημένοι.

Ένας τέλειος κόσμος, είναι. Ένας κόσμος ολοκληρωμένης τελειότητας, ένας κόσμος υπέρτατης θαυματουργίας, τ' ωριμότερο φρούτο του Θεού τον κήπο, η μεγαλοφυέστερη βούληση του σύμπαντος.

Μα γιατί πρέπει να βρίσκομαι κι εγώ εδώ, ω Θεέ, εγώ ένας άγουρος σπόρος απ' ανεκπλήρωτο πάθος, μια τρελοκαταιγίδα που δεν ψάχνει για ανατολή μηδέ για δύση, ένα αποπλανημένο θραύσμα από έναν, που εκρήχτηκε, πλανήτη;

Γιατί βρίσκομαι εδώ, ω Θεέ των χαμένων ψυχών, συ που σαι χαμένος μέσα στους θεούς τους άλλους;

ΤΟ ΣΟΦΟ ΣΚΥΛΙ

Σοφό σκυλί, από γατιών παρέα εμπρός, διαβαίνει
και εντυπωσιάστηκε, να δει που πρόσεχαν σε κάτι!
Στέκει και βλέπει, οι γάτοι μας, ν' ακούν προσηλωμένοι,
μεγάλο κι επιβλητικό, στη μέση, χοντρογάτη...

Κι έλεγε: *«Προσευχή, αδελφοί, και πάλιν, κι επιπλέον,
μηδόλως αμφιβάλλοντες ότι εν τη πάση λέξει,
εκ πλήρους πίστεως ψυχής (δι' ευλαβών χειλέων),
θέλει εισακούσει, ο ουρανός και ποντικούς θα βρέξει».*

Όταν ο σκύλος τ' άκουσε, ξεράθηκε στα γέλια.

Μόνο, τους είπε φεύγοντας, για να 'χουν κάποια ωφέλεια:

*«Τυφλά κι ανόητα γιατί. Λες και δεν είν' γραμμένο,
λες και δεν το μαθαίνουμε -στη βίβλο των προγόνων-
πως με ικεσίας προσευχές και πως με πίστης αίνο (δοξασία),
δεν βρέχει ποντικούς ο Θεός, μα κόκαλα και μόνον».*

ΟΙ ΔΥΟ ΣΠΟΥΔΑΣΜΕΝΟΙ

Στην πόλη της Αφκάρ, παλιά, μας λέγει μία ιστορία,
δύο σπουδασμένοι είχαν μίσος μέσα στην ψυχή,
κι ο ένας τον άλλο μείωνε σε κάθε ευκαιρία,
γιατί ο ένας πίστευε σε θεούς κι όχι ο άλλος. Να γιατί.

Μία μέρα συναντήθηκαν στην αγορά κι οι δύο,
κι ανάμεσά στους οπαδούς τους ξέσπασε μία αμάχη,
για την ύπαρξη ή μη -θεών- που τέλος με θυμό
έστρεψε ο ένας τους στον άλλο, φεύγοντας, τη ράχη.

Το βράδυ εκείνο ο άπιστος επήγε στον ναό,
μπρος στον βωμό γονάτισε στους θεούς ζητώντας χάρη,
κι η προσευχή του ανέβαινε στον πιο ψηλό ουρανό,
για το κακό του παρελθόν συγχώρεση να πάρει.

Κι ο σπουδαγμένος, εκείνος ο άλλος ο πιστός στους θεούς,
τον εαυτό του οικτίροντας, την ίδια ώρα εκείνη,
πηγαίνοντας στο σπίτι του (ε, κοντά στη γνώση ο νους),
έκαψε τα βιβλία του. Άπιστος είχε γίνει.

Ο ΚΑΛΟΣ ΘΕΟΣ ΚΑΙ Ο ΚΑΚΟΣ ΘΕΟΣ

Ο καλός Θεός και ο κακός Θεός -με διάφορον αγέρα-
ανταμώθηκαν σε κορφή βουνού, την πιο μεγάλη.
Ο καλός Θεός είπε: «Αδελφέ, καλή σου κι άγια μέρα».
Ο κακός Θεός: Δεν άνοιξε στόμα, μιλιά να βγάλει.

Ο καλός Θεός λέει: «Στις κακές σου πάλι! Ποιά η ιστορία;».
«Να», είπ' ο κακός, «γιατί συχνά με παίρνουνε για σένα,
τ' όνομά σου, μου δίνουν και την προς εσέ λατρεία,
κι αυτό με κάνει να υποφέρω τρισαπελπισμένα».

Κι ο καλός Θεός: «Μη χολοσκάς για τέτοιες άρες μάρες.
Μήπως, με τ' όνομά σου εμένα δεν καλούν τα πλήθη;».

Κι ο κακός Θεός φεύγει σκορπώντας χίλιες δυο κατάρες, για τη βλακεία που, δίδυμη με τους θνητούς, γεννήθη.

ΤΑ ΤΡΙΑ ΜΥΡΜΗΓΚΙΑ

Τρία μυρμήγκια συναπαντήθηκαν πάνω στη μύτη κάποιου, που ήταν ξαπλωμένος και κοιμότανε στον ήλιο. Κι αφού αλληλοχαιρετίστηκαν, καθένα σύμφωνα με τα έθιμα της φυλής του, στάθηκαν να κουβεντιάσουν.

Το πρώτο μυρμήγκι είπε: *«Αυτοί οι λόφοι κι οι πεδιάδες είναι οι πιο γυμνόκαρπες απ' όσες έχω δει ποτέ μου. Έφαχνα ολημερίς για ένα -οποιοδήποτε- σποράκι και δεν βρήκα τίποτα».*

Κι είπε το δεύτερο μυρμήγκι: *«Κι εγώ τα ίδια, τίποτα δεν βρήκα, κι έφαγα κάθε γωνιά και ξέφωτο. Αυτή 'ναι θαρρώ, εκείνη που λένε οι συμπατριώτες μου: Μαλακή και κινούμενη γη που σε δαύτη τίποτα δεν ξεφυτρώνει».*

Τότε, το τρίτο μυρμήγκι, σήκωσε το κεφάλι του και είπε: *«Φίλοι μου, στεκόμαστε αυτή τη στιγμή πάνω στη μύτη του Υπερμύρμηγκα, του πανίσχυρου και άπειρου Μυρμηγκιού, που το σώμα του είναι τόσο μεγάλο που εμείς να μην μπορούμε να το δούμε, που η σκιά του είναι τόση -σ' απεραντοσύνη- που να μην μπορούμε να τη σχεδιαγραφήσουμε, που η φωνή του είναι τόσο βροντερή που να μην μπορούμε να την ακούσουμε. Κι είναι αυτός, ο πανταχού παρόντας».*

Όταν το τρίτο μυρμήγκι μίλησε έτσι, τ' άλλα μυρμήγκια αλληλοκοιτάχτηκαν και γέλασαν. Την ίδια εκείνη στιγμή ο άνθρωπος κουνήθηκε στον ύπνο του, σήκωσε το χέρι του κι έξυσε τη μύτη του. Και τα τρία μυρμήγκια, γίνηκαν λιώμα.

Η ΒΛΟΓΗΜΕΝΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Σαν ήμουν στον καιρό της νιότης μου, είχαν πει πως σε κάποια πολιτεία ζούσαν όλοι οι άνθρωποι, μ' οδηγήτρες τους τις Γραφές. Και είπα: *«Θ' αναζητήσω αυτή την πόλη, να χαρώ την ευλογία της».*

Κι ήταν μακριά πολύ. Κι έκανα γερή κουμπάνια για το ταξίδι μου. Και μετά σαράντα μέρες ξεδιάκρινα την πόλη, και στις σαράντα μέρες και μία, σ' αυτήν μπήκα. Και τι να δω! Το σύνολο από τους κατοίκους της πόλης, ήταν άτομα που δεν είχαν παρά μόνο ένα μάτι κι ένα χέρι. Κι εμβρόντητος μονολόγησα: *«Μπορεί σε μία τόσο άγια πόλη οι άνθρωποι να μην έχουν παρά ένα μάτι κι ένα χέρι;».*

Τότε πρόσεξα πως κι εκείνοι είχαν μείνει κατάπληχτοι, απορώνοντας πολύ, για τα

δυο μου μάτια και τα δυο μου χέρια. Και καθώς αντάλλαζαν κουβέντες, μεταξύ τους, τους ρώτησα: «Είναι στ' αλήθεια αυτή η Βλογημένη Πολιτεία, που καθένας ζει μ' οδηγήτρες του τις Γραφές;».

Και μου απάντησαν: «Ναι, αυτή είναι».

«Και τι συμφορά σας βρήκε», είπα, «τι έγιναν τα δεξιά σας μάτια και τα δεξιά σας χέρια;».

Κι όλος ο λαός μπήκε σε κίνηση. Κι είπανε: «Έλα να δεις».

Και με πήγαν στον ναό, καταμεσής στη πόλη. Και μέσα στον ναό είδα: Έναν σωρό χέρια και μάτια. Σαν φύλλα μαδημένα. Και τότες είπα: «Αλίμονο! Ποιός κουρσευτής πρόσταξε, τέτοια σκληρότητα σε βάρος σας;».

Και, ψίθυρος υψώθηκε σαν κύμα ανάμεσό τους. Κι ένας από τους πρεσβύτερους βγήκε μπροστά από όλους κι είπε: «Είναι αυτοπραξία μας. Ο Θεός μας έκανε κουρσευτές πάνω από το κακό που έβοσκε μέσα μας». Και μ' οδήγησε μπρος σ' έναν ψηλό βωμό, κι ολόκληρο το πλήθος ακολουθούσε. Και μου 'δειξε πάνω στον βωμό μία επιγραφή, σκαλισμένη που έγγραφε:

«Εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμὸς σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῆ εἰς γέενναν. Καὶ εἰ ἡ δεξιὰ σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὴν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῆ εἰς γέενναν».

Τότε μπήκα στο νόημα. Και στρεφόμενος στα πλήθη φώναξα: «Δεν υπάρχει ούτε ένας, άντρας ή γυναίκα, ανάμεσά σας που να έχει δύο μάτια ή δύο χέρια;».

Και μου απάντησαν λέγοντας: «Όχι, ούτε ένας. Δεν υπάρχει ούτε ένας, εκτός από τα παιδιά -τα πολύ μικρά ακόμα για να μπορούν να διαβάσουν τη Γραφή και να καταλάβουν τις εντολές της».

Και μόλις βγήκαμε από τον ναό, εγκατέλειψα αμέσως τη Βλογημένη Πολιτεία. Γιατί δεν ήμουν πολύ μικρός, και γιατί μπορούσα τη Γραφή να τη διαβάσω.

Ο ΝΕΚΡΟΘΑΦΤΗΣ

Στην τρομερή σιωπή της νύχτας, καθώς όλα τα ουράνια πράγματα εξαφανίζονταν

πίσω από το σφιχτό πέπλο πυκνών νεφών, βάδιζα μόνος και φοβισμένος στην Κοιλάδα των Φαντασμάτων του Θανάτου.

Καθώς έρχονταν τα μεσάνυχτα και τα φαντάσματα πηδούσαν γύρω μου με τις φριχτές, ριγωτές φτερούγες τους, παρατήρησα ένα γιγάντιο φάντασμα να στέκεται μπροστά μου, και να με γοητεύει με την υπνωτική απαίσια όψη του.

Με βροντερή φωνή είπε: *«Ο φόβος σου είναι διπλός! Φοβάσαι που με φοβάσαι! Δεν μπορείς να το κρύψεις, γιατί είσαι πιο αδύνατος από τον λεπτό ιστό αράχνης. Ποιό είναι το γήινο όνομά σου;»*.

Ακούμπησα πάνω σε μία μεγάλη πέτρα, συγκεντρώθηκα από αυτό το ξαφνικό σοκ και με αδύνατη, τρεμάμενη φωνή, απάντησα: *«Με λένε Αμπνταλλάχ, που σημαίνει “δούλος του Θεού”»*.

Για λίγες στιγμές παρέμεινε σιωπηλός με τρομακτική σιωπή. Συνήθισα την όψη του, αλλά συγκλονίστηκα ξανά από τις απόκοσμες σκέψεις του και τα λόγια τού, τις παράξενες πεποιθήσεις και συλλογισμούς.

Είπε δυνατά: *«Είναι πολλοί οι δούλοι του Θεού και είναι μεγάλες οι στεναχώριες του Θεού με τους δούλους Του. Γιατί δεν σε ονόμασε ο πατέρας σου “Κύριο των Δαιμόνων”, προσθέτοντας άλλη μία συμφορά στη μεγάλη συμφορά της γης; Προσκολλάσαι με τρόμο στον μικρό κύκλο δώρων από τους προγόνους σου και η δυστυχία σου προκαλείται από το κληροδότημα των γονιών σου, και θα παραμείνεις δούλος του θανάτου ωσπού να γίνεις ένας από τους νεκρούς. Οι τέχνες σου είναι σπάταλες και οι ζωές σου είναι κούφιας. Η πραγματική ζωή δεν σ' επισκέφτηκε ποτέ, ούτε θα σ' επισκεφτεί. Ούτε ο απατηλός εαυτός σου θα καταλάβει τον ζωντανό θάνατό σου. Τα παραπλανημένα μάτια σου βλέπουν τους ανθρώπους να τρέμουν μπροστά στην καταιγίδα της ζωής και πιστεύεις πως είναι ζωντανοί, ενώ στην πραγματικότητα είναι νεκροί αφ' ότου γεννήθηκαν. Δεν υπήρχε κανείς να τους θάψει και η μόνη καλή καριέρα για σένα, είναι νεκροθάφτης, και σαν τέτοιος μπορείς ν' απαλλάξεις τους λίγους ζωντανούς από τα πτώματα που είναι σωριασμένα στα σπίτια, στα μονοπάτια και στις εκκλησιές»*.

Διαμαρτυρήθηκα: *«Δεν μπορώ ν' ακολουθήσω ένα τέτοιο επάγγελμα. Η γυναίκα μου και τα παιδιά μου, χρειάζονται τη φροντίδα και τη συντροφιά μου»*.

Έσκυψε προς εμένα, δείχνοντας τους πλεκτούς μυς του, που φαίνονταν σαν ρίζες δυνατής βαλανιδιάς, γεμάτοι ζωή κι ενέργεια και μούγκρισε: *«Δώσε στον καθένα*

μία τσάπα και μάθε τους να σκάβουν τάφους. Η ζωή σου είναι μόνο μαύρη δυστυχία κρυμμένη πίσω από τοίχους καμωμένους από άσπρο σοβά. Έλα μαζί μας, γιατί εμείς τα Τζίνια είμαστε οι μόνοι κάτοχοι της πραγματικότητας! Το σκάψιμο τάφων φέρνει μία μικρή, αλλά θετική ωφέλεια που προκαλεί την εξαφάνιση των νεκρών πλασμάτων που τρέμουν με τη θύελλα και δεν βαδίζουν ποτέ μαζί της».

Συλλογίστηκε και ρώτησε: «Ποιά είναι η θρησκεία σου;».

Δήλωσα γενναία: «Πιστεύω στον Θεό και τιμώ τους προφήτες Του. Αγαπώ την αρετή κι έχω πίστη στην αιωνιότητα».

Με καταπληκτική σύνεση και πεποίθηση απάντησε: «Αυτά τα κούφια λόγια τοποθετήθηκαν στ' ανθρώπινα χείλη από προηγούμενες εποχές κι όχι από τη γνώση, και στην πραγματικότητα, πιστεύεις μόνο στον εαυτό σου, κι έχεις πίστη μόνο στην αιωνιότητα των επιθυμιών σου. Ο άνθρωπος λάτρεψε τον δικό του εαυτό από την αρχή της δημιουργίας, αποκαλώντας εκείνο τον εαυτό με κατάλληλους τίτλους, έως τώρα, που χρησιμοποιεί τη λέξη "Θεός" για να εννοήσει εκείνον τον ίδιο εαυτό».

Τότε ο γίγαντας γέλασε δυνατά και οι αντίλαλοι του γέλιου του αντηχούσαν στα κοιλάματα των σπηλιών και είπε χλευαστικά: «Τι παράξενοι είναι εκείνοι που λατρεύουν τον εαυτό τους και η πραγματική ύπαρξή τους είναι μόνο γήινα κουφάρια!».

Σταμάτησε για λίγο, και 'γω συλλογίστηκα τα λόγια του και μελέτησα το νόημά τους. Είχε γνώσεις πιο παράξενες από τη ζωή, πιο τρομερές από τον θάνατο και βαθύτερες από την αλήθεια. Τότε ρώτησα δειλά: «Έχεις θρησκεία ή θεό;»

«Με λένε "ο τρελός θεός"», είπε, «και γεννήθηκα σ' όλες τις εποχές και είμαι ο θεός του εαυτού μου. Δεν είμαι σοφός, γιατί η σοφία είναι ιδιότητα των αδυνάτων. Είμαι δυνατός και η γη τραντάζεται κάτω από τα βήματα των ποδιών μου, κι όταν σταματώ, η πορεία των άστρων σταματά μαζί μου. Χλευάζω τους ανθρώπους... Συνοδεύω τους γίγαντες της νύχτας... Ανακατεύομαι με τους μεγάλους βασιλιάδες των τζίνι... Κατέχω τα μυστικά της ύπαρξης και της ανυπαρξίας. Το πρωί βλαστημώ τον ήλιο... Το μεσημέρι καταριέμαι τους ανθρώπους και το βράδυ σκεπάζω τη φύση... Τη νύχτα γονατίζω και λατρεύω τον εαυτό μου. Δεν κοιμάμαι ποτέ, γιατί είμαι ο χρόνος, η θάλασσα και ο εαυτός μου.... Τρώγω ανθρώπινα σώματα για τροφή, πίνω το αίμα τους να καταπνίξω την δίψα μου και χρησιμοποιώ τις τελευταίες πνοές τους για να τραβήξω την ανάσα μου. Αν και απατάς τον

εαυτό σου, είσαι αδελφός μου και ζεις όπως εγώ. Φύγε... Υποκριτή! Σύρσου πίσω στη γη και συνέχισε να λατρεύεις τον εαυτό σου ανάμεσα στους ζωντανούς νεκρούς!».

Έφυγα τρεκλίζοντας από τη βραχώδη και σπηλαιώδη κοιλάδα με ναρκωτική αμηχανία, και μετά βίας πίστευα τι άκουσαν τα αυτιά μου και τι είδαν τα μάτια μου! Συλλογιζόμουν με θλίψη μερικές από τις αλήθειες που είπε, και περιπλανήθηκα στα χωράφια όλη εκείνη τη νύχτα με μελαγχολικό διαλογισμό.

Βρήκα μία τσάπα και είπα μέσα μου: *«Σκάψε βαθιά τους τάφους... Πήγαινε τώρα, και όπου βρίσκεις ένα από τους ζωντανούς νεκρούς, θάψε τον στη γη».*

Από εκείνη τη μέρα σκάβω τάφους και θάβω ζωντανούς νεκρούς. Αλλά οι νεκροί είναι πολλοί και είμαι μόνος. Δεν έχω κανέναν να με βοηθήσει...

Η ΑΛΛΗ ΓΛΩΣΣΑ

Τρεις μέρες, αφού είχα γεννηθεί, κι όπως ήμουν ξαπλωμένος στη μεταξόστρωτη κούνια μου, θωρώντας με κατάπληκτη δυσαρέσκεια τα του καινούργιου κόσμου, τριγύρνα μου, η μητέρα μου μίλησε στην παραμάννα, λέγοντας: *«Πώς τα πάει το παιδί μου;».*

Κι η παραμάννα απάντησε: *«Καλά τα πάει, κυρία, το τάισα τρεις φορές, και δεν έχω ξαναδεί ποτέ άλλο μωρό τόσο μικρό να 'ναι τόσο χαρωπό».*

Κι εγώ εξοργίστηκα και φώναξα: *«Δεν είν' αλήθεια μητέρα. Το κρεβάτι μου είναι σκληρό, και το γάλα του θηλασμού πικρόγευστο στο στόμα μου. Η μυρωδιά του στήθους μού πνίγει τα ρουθούνια, κι είμαι τρισδυστυχισμένο».*

Μα η μητέρα μου δεν κατάλαβε, ούτε κι η παραμάννα. Γιατί η γλώσσα μου ήταν η γλώσσα κείνου του κόσμου απ' όπου είχα έρθει.

Και στις, είκοσι και μία, μέρες της ζωής μου, που βαφτιζόμουν, ο παπάς είπε στην μητέρα μου: *«Πρέπει στ' αλήθεια να είσαστε ευτυχισμένη, κυρία, που ο γιος σας γεννήθηκε χριστιανός».*

Κι εγώ ξαφνιάστηκα και είπα στον παπά: *«Τότε η μάνα σου, στους ουρανούς, πρέπει να 'ναι δυστυχισμένη που εσύ δεν γεννήθηκες χριστιανός».*

Μα κι ο παπάς, τα ίδια: Δεν κατάλαβε τη γλώσσα μου.

Μετά από επτά φεγγάρια, ένας μάντης με κοίταξε μια μέρα κι είπε στην μητέρα μου: «Ο γιος σου θα γίνει πολιτικός και μέγας αρχηγέτης».

Κι εγώ έσκουξα: «Αυτή 'ναι ψευτοπροφητεία, γιατί εγώ, μουσικός θα γίνω και τίποτα απ' όσα λέει».

Μα ακόμα κι αυτό τον καιρό ήταν η γλώσσα μου ακατάληπτη -κι ήταν μεγάλη η κατάπληξή μου.

Κι ύστερα από τριάντα και τρία χρόνια, που στο μεταξύ η μητέρα μου, κι η παραμάννα μου, κι ο παπάς, είχαν όλοι τους πεθάνει, ο μάντης ζούσε ακόμα. Και χτες τον συναπάντησα κοντά στην πύλη του ναού. Κι όπως μιλούσαμε μου είπε: «Πάντα μου το 'ξερα πως θα γινόσουν μεγάλος μουσικός. Ακόμα κι από τα γεννοφάσκια σου προφήτεψα και προείπα το μέλλον σου».

Κι εγώ τον πίστεψα, γιατί τώρα πια, έχω κι εγώ λησμονημένη τη γλώσσα εκείνου, τ' αλλουνού του κόσμου.

ΦΙΛΟΔΟΞΙΑ

Τρεις άνθρωποι συναντήθηκαν στο τραπέζι ενός καπηλειού. Ένας υφαντής, ένας ξυλουργός, κι ο τρίτος σκαφτιάς.

Είπε ο υφαντής: «Πούλησα σήμερα ένα λεπτοϋφασμένο λινό για σάβανο, δύο φλουριά χρυσά. Ας πιούμε κρασί όσο μας κάνει κέφι».

«Κι εγώ», είπ' ο ξυλουργός, «πούλησα την καλύτερή μου κάσα. Ας φάμε κι ένα μεγαλόπρεπο ψητό, πίνοντας το κρασί μας».

«Εγώ έσκαψα έναν τάφο μόνο», είπε ο σκαφτιάς, «μα τ' αφεντικό μου με διπλοπλέρωσε. Ας πάρουμε και γλυκά μελωμένα».

Κι ολοβραδís το καπηλειό δούλευε μία χαρά γιατί συχνοπαράγγελναν, πότε κρασί, πότε κρέας, πότε γλυκά. Κι ήταν γεμάτοι κέφι. Κι ο κάπελας, τρίβοντας τα χέρια του, ήταν όλο χαμόγελα με τη γυναίκα του, μιας κι η πελατεία ξόδευε αλογάριαστα.

Όταν έφυγαν, το φεγγάρι βρισκόταν ψηλά κ εκείνη ροβόλησαν, με τραγούδια και φωνές, αντάμα. Ο κάπελας κι η γυναίκα του στάθηκαν στην ξώπορτα της ταβέρνας και τους κοίταζαν, όπως μάκραιναν.

«Α!», έκανε η γυναίκα, «τι κύριοι! Ανοιχτοχέρηδες κι ανοιχτόκαρδοι! Να 'ταν να μας έφερναν, καθημερινά, τέτοια καλοτυχία! Τότες ο γιος μας δεν θα 'χε ανάγκη να γενεί ταβερνιάρης και να σκληροδουλεύει. Θα μπορούσαμε να τον μορφώσουμε, και θα μπόραγε παπάς, να γίνει»...

Η ΡΟΔΙΑ

Κάποτε, όταν ζούσα στην καρδιά μιας ροδιάς, άκουσα έναν σπόρο της να λέει: «Κάποια μέρα θα γίνω δέντρο, κι ο αγέρας θα τραγουδάει ανάμεσα στα κλώνια μου. Ο ήλιος θα χορεύει πάνω στα φύλλα μου και θα είμαι δυνατό δέντρο κι όμορφο, στις εποχές όλες μέσα».

Ύστερα μίλησε ένας άλλος σπόρος και είπε: «Όταν ήμουν νιος σαν κι εσένα, είχα κι εγώ τέτοιες απόψεις, μα τώρα που μπορώ να μετρώ και να ζυγίζω τα πράγματα, βλέπω ότι οι ελπίδες μου τρέφονταν του κάκου».

Κι ένας τρίτος σπόρος, μίλησε κι αυτός: «Δεν βλέπω τίποτα που να προμαντεύει, για μας, ένα τόσο μεγαλειώδες μέλλον».

Κι ένας τέταρτος είπε: «Όμως τι φενάκη θα 'ταν η ζωή μας, χωρίς προοπτικές μεγαλοσύνης».

Είπε ένας πέμπτος: «Γιατί να διαφωνούμε για το τι θα γίνουμε, αφού το τι είμαστε δεν γροικάμε καν».

Μα ένας έκτος απάντησε: «Εκείνο που είμαστε, αυτό θα εξακολουθήσουμε να είμαστε».

Κι ένας έβδομος: «Έχω τόσο ξεκάθαρη ιδέα για το καθετί πως θα γίνει. Μα να μην μπορώ να την ντύσω με λέξεις!».

Κι ένας όγδοος μίλησε -κι ένατος και δέκατος- και σειρά από άλλους, και δεν μπορούσα να βγάλω άκρη πια, από τις φωνές τους.

Κι έτσι, την ίδια εκείνη μέρα, μετακόμισα στην καρδιά μιας κυδωνιάς, εκεί όπου οι σπόροι είναι λιγοστοί και δεν μιλάνε σχεδόν καθόλου.

Η ΑΛΕΠΟΥ

Κάποια αλεπού: «Θα φάμε μια καμήλα»,
θωρώντας πρωί τη σκιά της, της εμίλα.
Όμως του κάκου κύλησε το πρωί

χωρίς καμήλες -που έψαχνε- να βρει.

Το μεσημέρι πια, σαν είδε τη σκιά της πάλι,
δεν την ηύρε...έτσι μεγάλη
και «βάζοντας την μάχαιρα στη θήκη»...
«Για γεύμα μου», είπε, «αρκεί κι ένα ποντίκι».

Ο ΣΟΦΟΣ ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Κάποτε βασίλευε, στην μακρινή πόλη του Βίρανι, ένας βασιλιάς που ήταν σοφός και δυνατός συνάμα. Και, για τη δύναμή του τον σκιάζονταν, μα για τη σοφία του τον αγαπούσαν.

Λοιπόν, στην καρδιά της πόλης υπήρχε ένα πηγάδι, που το νερό του ήταν δροσερό και κρυσταλλένιο, κι από αυτό έπιναν όλοι οι κάτοικοι, ακόμα και ο ρήγας κι αυλικοί. Γιατί άλλο από αυτό δεν υπήρχε.

Μια νύχτα που κοιμόταν ολάκαιρη η πόλη, μια μάγισσα τρύπωσε μέσα κι έχυσε εφτά σταγόνες, από παράξενο υγρό, στο πηγάδι και είπε: «Από αυτή την ώρα όποιος από το νερό τούτο πίνει, τρελός θα γίνεται».

Τ' άλλο πρωινό, όλοι οι κάτοικοι, μ' εξαίρεση τον ρήγα και τον αυλάρχη του, ήπιαν από το πηγάδι και γίνηκαν τρελοί, ακριβώς σαν που 'χε προλαλήσει η μάγισσα. Κι όλη τη μέρα εκείνη ο λαός, στα στενορόμια και στις πλατιές αγορές, δεν έκανε κι άλλο πράγμα παρά να σιγοψιθυρίζει -έναν στον άλλο-: «Ο ρήγας είναι τρελός. Ο ρήγας μας κι ο αυλάρχης του χάσαν τα λογικά τους. Σίγουρα δεν μπορούμε να κυβερνηθούμε από τρελό βασιλιά. Πρέπει να τον ξεθρονίσουμε».

Το ίδιο απόγευμα ο ρήγας διέταξε να γεμίσουν ένα χρυσό κύπελο από το πηγάδι. Κι όταν έφεραν σ' αυτόν το νερό, ήπιε χορταστικά και το έδωσε και στον αυλάρχη του, να πιει κι εκείνος.

Τότε στην πόλη εκείνη του Βιράνι,
εγίνηκε χαρά πολύ μεγάλη.
Γιατί, ρήγας κι αυλάρχης μάνι μάνι,
τα λογικά τους βρήκανε και πάλι...

ΟΙ ΥΠΝΟΒΑΤΕΣ

Στην πόλη που γεννήθηκα, μάνα και κόρη ζούσαν, που στον ύπνο τους πότε -πότε νυχτοπερπατούσαν. Μια νύχτα που ησυχία γλυκιά πλάνευε όλη την πλάση, κόρη

και μάνα, υπνοβατώντας, ήρθαν κι οι δύο κάτου και, στην ομίχλη που τον κήπο γύρω είχε σκεπάσει, αντάμωσαν στον ύπνο, ως λεν τ' αδέρφι του θανάτου.

Μίλησ' η μάνα: «Ω! Πιο φρικτός εχθρός μου, στους ανθρώπους. Εσύ 'σαι που κατάστρεψες τη θαλλερή μου νιότη. Τ' ανθί της ζωής σου λίπανες με τους δικούς μου κόπους. Αν άνθρωπο εγώ σκότωνα, εσύ θα 'σουν η πρώτη».

Κι η κόρη: «Ω μισητή γυναίκα, γριά ξεκουτιασμένη, ο εγωϊσμός σου, εμπόδιο μου, για κάθ' ελευθερία! Που θέλεις την ζωή μου ηχώ σου -ζωή, συ, μαραμμένη. Αν ήτανε να πέθαινες, να λήξει αυτή η ιστορία».

Κείνη την ώρα ξύπνησαν, λάλησε το κοκόρι.

Κι μάνα αγκάλιασε την κόρη και της λέει γλυκά:

«Εσύ είσαι αγαπούλα μου;». Και μ' όμοια γλύκα η κόρη:

«Ναι, εγώ, χρυσή μανούλα μου», και πάνε αγκαλιαστά.

ΤΟ ΣΚΙΑΧΤΡΟ

Κάποτε είπα σ' ένα σκιάχτρο που έδιωχνε πουλιά: «Στο έρμο χωράφι, θα σε τρώει, κούραση και μαράζι».

Και μου 'πε: «Τρόμο να σκορπάς είναι χαρά βαθιά, που μοναξιά κι ορθοστασιά ποτές δεν με κουράζει».

Με λίγη σκέψη, ξαναλέω: «Αλήθεια είν' όλα αυτά. Την έχω γνωρίσει τη χαράν αυτή, κάποτε, εντός μου...».

«Ναι, μ' άχυρο όσοι γεμιστούν», το σκιάχτρο μού απαντά, «μπορούν να πουν πως γνώρισαν τέτοιες χαρές του κόσμου».

Τότε έφυγα χωρίς να ξέρω εγώ καλά καλά, αν προσβολή μου ή έπαινος, οι λόγοι ήταν εκείνοι. Και, χρόνος πέρασε, ένας, τότε με γοργά φτερά σαν μου 'ρθαν νέα: Φιλόσοφος, το σκιάχτρο, ότ' είχε γίνει.

Κι έτυχε πάλι να περάσω εκείθε, μια φορά, κι ήταν το σκιάχτρο -π' άλλοτες έδιωχνε τα πουλάκια- μα το κεφάλι του είχε γίνει φύλλα και φτερά, και κάτω απ' το καπέλο του φώλιαζαν δυο κοράκια.

ΤΟ ΜΑΤΙ

Είπε το Μάτι κάποια μέρα:

«Σ' ομίχλης γαλαζένια αχνάδα

μέσ' από τις κοιλάδες, πέρα,
θωρώ βουνό. Δείτε ομορφάδα!».

Στ' Αυτιού τ' αφούγκρασμα, «κενό»...
Κι αυτό, συμπέρασμα άλλο, βγάνει:
«Μα τι μας λες; Για ποιό βουνό;
Ήχος βουνού σε με δεν φτάνει».

Κι ύστερα μίλησε το Χέρι:
«Να πιάσω ή και ν' αγγίξω κάτι
μάταια, γυρίζω τόσα μέρη.
Που, το βουνό, που λέει το Μάτι!».

Κι η Μύτη -αφού 'κανε εισπνοές-
κανοναρχάει και κείνη το «ίσο»:
«Βουνό! Μα που 'ναι οι μυρουδιές
απ' τ' αγεράκι το βουνίσιο;».

Στράφηκε κάπου αλλού το Μάτι,
και να το «κουβεντιάζουν» όλα
πιάσαν. Καθένα λέει και κάτι
σαν την πιο τέλεια...κουτσομπόλα.

Κι είπανε: «Θα 'χει παραισθήσεις».
Κι αντίς δικά τους να βρουν λάθη,
βγήκε από αυτά η -εύκολη- λύσις:
«Το Μάτι κάτι θα χει πάθει».

ΕΝΑ ΧΟΡΤΑΡΑΚΙ ΕΙΠΕ

«Γιατί με τόσο θόρυβο πέφτεις στο χώμα χάμου!»,
στο φθινοπωρινό το φύλλο, λέει το χορταράκι,
«Τα χειμωνιάτικα σκορπίζεις όλα τα όνειρά μου»...
Το φύλλο, μ' αγανάκτηση του κράζει σε λιγάκι:

«Πλάσμα χαμηλογέννητο -που χαμηλά θα μείνει!
Άμουσο, πράγμα, δύστροπο. Δεν έχεις ζήσει στα ύψη...
Πως θα μπορέσει η κρίση σου τραγούδισμα να κρίνει;
Λοιπόν, τ' ανάερο θρόισμα, χλευάζεις, δίχως τύψη».

Κι απέ, το φθινοπωρινό φύλλο, στη γη 'χε πέσει.
Και εκείνη για να το κοιμίσει του 'χε στρώσει στρώμα,
και σαν ξανάρθε η άνοιξη, ξυπνά στην ίδια θέση:
Σαν χορταράκι, που δειλά ξεπρόβαλε στο χώμα.

Κι όταν ξανάρθε χινοπώρι, στου ύπνου του τα βύθη,
καθώς τα φύλλα -ανάερο χνώτο- γύρουθε σκορπίζει
το χορταράκι, πρώτον ύπνο, μόλις που εκοιμήθη,
πριν το βαθύ της χειμωνιάς, το μούρμουρό του αρχίζει.

Σαν τη χρονιά την περασμένη, που στον ύπνο του εμίλα:
«Αχ, κάνουν τόσο θόρυβο, στο χώμα ως πέφτουν χάμου,
τα φθινοπωρινά τα φύλλα, αχ Θεέ μου, αυτά τα φύλλα.
Τα χειμωνιάτικα σκορπίζουν όλα τα όνειρά μου».

Ο ΤΡΕΛΟΣ

Με ρωτάς πως γίνηκα τρελός. Να το πως: Μια μέρα, καιρό πριν γεννηθούν πολλοί
θεοί, ξύπνησα από βαθύ έναν ύπνο κι ανακάλυψα πως όλες μου οι μάσκες είχαν
κλεφτεί -κι οι επτά μάσκες που είχα φτιάξει και που είχα φθείρει μες σ' επτά ζωές.
Τότες έτρεξ' αμασκοφόρετος μες' από τους ανθρωπόβριθους δρόμους
κραυγάζοντας: «Κλέφτες, κλέφτες τρισκατάρατοι κλέφτες!».

Άντρες, γυναίκες με περιγέλασαν και κάποιοι τρέξανε στα σπίτια τους, σκαγμένοι
από μένα. Κι όταν έφτασα στην αγορά, ένας νιος σκαρφαλωμένος σε μία στέγη
φώναξε: «Είναι τρελός».

Σήκωσα τα μάτια να τον αντικρίσω. Ο ήλιος φίλησε το γυμνό μου πρόσωπο για
πρώτη φορά. Για πρώτη φορά ο ήλιος φίλησε το γυμνό μου πρόσωπο κι η ψυχή μου
φλογίστηκε από αγάπη για τον ήλιο, και δεν ήθελα τις μάσκες μου πια τώρα. Και
σάμπως σε έκσταση, φώναξα: «Ευλογημένοι, ευλογημένοι οι κλέφτες που 'κλεψαν
τις μάσκες μου». Έτσι γίνηκα τρελός.

Και βρήκα και τα δυο τους: Λεφτεριά και σιγουριά, μέσα στην τρέλα μου.
Τη λεφτεριά της μοναξιάς, τη σιγουριά της ακαταληψίας, γιατί όποιοι μας
καταλαβαίνουν σκλαβώνουν κάτι μέσα μας.

Μα, ας μην είμαι και τόσο υπερφίαλος για τη σιγουριά μου. Ακόμη κι ένας κλέφτης
φυλακωμένος, είναι ασφαλισμένος από έναν άλλο κλέφτη.

ΠΟΛΕΜΟΣ

Μια νυχτιά γινόταν συμπόσιο στο παλάτι κι ήρθε κάποιος και ρίχτηκε γονατιστός μπρος στα πόδια του πρίγκιπα, κι όλοι οι συμποσιαστές τον κοίταζαν. Κι είδαν βγαλμένο το ένα του μάτι κι από την άδεια κόγχη έτρεχε αίμα.

Κι ο πρίγκηπας τον ρώτησε: «*Τί σου συνέβει;*».

Κι αποκρίθηκε ο άνθρωπος: «*Αχ, πρίγκιπά μου, είμαι κλέφτης -επαγγελματίας- κι απόψε τη νύχτα, επειδή δεν είχε φεγγαρόφωτο, καθώς πήγα να κλέψω το μαγαζί του σαράφη κι όπως πήδηξα από ένα παράθυρο, από λάθος μου, έπεσα στο μαγαζί του υφαντή, και μέσα στο σκοτάδι χτυπώντας πάνω στον αργαλειό του, έβγαλα το μάτι μου. Και τώρα, ω πρίγκιπά μου, ζητώ δικαιοσύνη για το κακό που ο υφαντής έκανε σε μένα*».

Τότε ο πρίγκιπας έστειλε και φέραν τον υφαντή και διέταξε να του βγάλουν το ένα μάτι.

«*Ω πρίγκιπά μου*», είπε ο υφαντής, «*δίκαιη η προσταγή σου. Σωστό να μου βγάλουν το ένα μου μάτι. Όμως αλίμονο, μου είναι απαραίτητα και τα δύο μάτια για να μπορώ να βλέπω και τις δύο όψεις του πανιού που υφαίνω. Μα έχω έναν γείτονα, μπαλωματή, που έχει και αυτός δύο μάτια, και που -δύο- δεν είναι απαραίτητα στο επάγγελμά του*».

Τότε ο πρίγκηπας έστειλε, για τον μπαλωματή. Κι αυτός ήρθε. Και έβγαλαν το ένα από του μπαλωματή τα μάτια.

Κι η δικαιοσύνη αποδόθηκε.

Η ΦΙΛΟΔΟΞΗ ΒΙΟΛΕΤΑ

Υπήρχε μία ωραία κι ευωδιαστή βιολέτα που ζούσε ήσυχα ανάμεσα στους φίλους της και κουνιόταν χαρούμενα ανάμεσα στα άλλα λουλούδια, σ' έναν μοναχικό κήπο. Ένα πρωί, όταν το στέμμα της ήταν στολισμένο με δροσοσταλίδες, σήκωσε το κεφάλι της και κοίταξε γύρω της. Είδε ένα ψηλό και ωραίο τριαντάφυλλο να στέκεται υπερήφανα και να φτάνει ψηλά στο διάστημα, σαν φλογισμένος πυρσός πάνω σε μία λάμπα από σμαράγδια.

Η βιολέτα άνοιξε τα γαλάζια χείλη της και είπε: «*Τι άτυχη που είμαι ανάμεσα σ' αυτά τα λουλούδια και πόσο ταπεινή είναι η θέση που έχω μπροστά τους! Η φύση μ' έπλασε να είμαι κοντή και φτωχιά... Ζω πολύ κοντά στη γη και δεν μπορώ να*

σηκώσω το κεφάλι μου προς τον γαλάζιο ουρανό ή να στρέψω το πρόσωπό μου στον ήλιο, όπως κάνει το τριαντάφυλλο».

Και το τριαντάφυλλο άκουσε τα λόγια της γειτόνισσάς της. Γέλασε και σχολίασε: «Τι παράξενη είναι η ομιλία σου! Είσαι τυχερή, και όμως δεν μπορείς να καταλάβεις την τύχη σου. Η Φύση σου έδωσε ευωδία και ομορφιά που δεν χάρισε σε κανένα άλλο λουλούδι. Πέταξε αυτές τις σκέψεις και να 'σαι ευχαριστημένη, και να θυμάσαι ότι όποιος ταπεινώνεται, θα εξυψωθεί και όποιος εξυψώνει τον εαυτό του θα συντριβεί».

Η βιολέτα απάντησε: «Με παρηγορείς γιατί έχεις αυτό που λαχταρώ... Ζητάς να με πικράνεις με το νόημα ότι είσαι σπουδαία... Πόσο οδυνηρό είναι το κήρυγμα των τυχερών, στην καρδιά των δυστυχημένων! Και πόσο αυστηρός είναι ο δυνατός όταν είναι σύμβουλος των αδυνάτων».

Και η Φύση άκουσε τη συνομιλία της βιολέτας με το τριαντάφυλλο, πλησίασε και είπε: «Τι σου συνέβη, κόρη μου βιολέτα; Υπήρξες ταπεινή και γλυκιά σε όλες σου τις πράξεις και τα λόγια σου. Μήπως μπήκε η απληστία στην καρδιά σου και μούδιασε τις αισθήσεις σου;».

Με παρακλητική φωνή, η βιολέτα απάντησε σ' αυτή λέγοντας: «Μεγάλη και σπλαχνική μητέρα, γεμάτη αγάπη και συμπάθεια, σε παρακαλώ, με όλη μου την καρδιά και την ψυχή μου, να μου κάνεις τη χάρη και να με αφήσεις να είμαι τριαντάφυλλο για μια μέρα».

Και η Φύση απάντησε: «Δεν ξέρεις τι ζητάς. Δεν αντιλαμβάνεσαι την κρυμμένη συμφορά πίσω από την τυφλή φιλοδοξία σου. Αν ήσουν τριαντάφυλλο θα το μετάνιωνες και το μετάνιωμά σου δεν θα σε ωφελούσε σε τίποτε».

Η βιολέτα επέμεινε: «Κάνε με ψηλό τριαντάφυλλο, γιατί θέλω να σηκώνω το κεφάλι μου ψηλά με καμάρι. Και ασχέτως της τύχης μου, θα είναι δικό μου σφάλμα».

Η Φύση υποχώρησε, λέγοντας: «Α, αμαθής και ανυπότακτη βιολέτα, θα σου κάνω το χατήρι. Αλλά αν πέσει συμφορά σε σένα, το παράπονό σου πρέπει να στραφεί στον εαυτό σου».

Και η Φύση άπλωσε τα μυστηριώδη και μαγικά δάχτυλά της και άγγιξε τις ρίζες της βιολέτας, που αμέσως έγινε ψηλό τριαντάφυλλο, και υψώθηκε πάνω απ' όλα τα

λουλούδια του κήπου.

Το δειλινό, ο ουρανός γέμισε από πυκνά μαύρα σύννεφα και τα μαινόμενα στοιχεία τάραξαν τη σιωπή της ύπαρξης με βροντές και άρχισαν να χτυπούν τον κήπο, εκτοξεύοντας μεγάλη βροχή και δυνατούς ανέμους. Η καταιγίδα έσκισε τα κλαδιά και ξερίζωσε τα φυτά κι έσπασε τα κοτσάνια των δυνατών λουλουδιών, αφήνοντας άθικτα μόνο τα μικρά λουλούδια που φύτεωναν κοντά στη φιλική γη. Εκείνος ο μοναχικός κήπος υπέφερε πολύ από τον εχθρικό ουρανό και όταν ησύχασε η θύελλα και ο ουρανός καθάρισε, όλα τα φυτά καταστράφηκαν και κανένα από αυτά δεν ξέφυγε την οργή της Φύσης, εκτός από τις μικρές βιολέτες που κρύβονταν κοντά στον τοίχο του κήπου.

Αφού σήκωσε το κεφάλι της και είδε την τραγωδία των λουλουδιών και δέντρων, μία από τις νεαρές βιολέτες χαμογέλασε χαρούμενα και είπε στις συντρόφισσές της: «Κοιτάξτε τι έκανε η καταιγίδα στα υπερήφανα λουλούδια!».

Μία άλλη βιολέτα είπε: «Είμαστε μικρές και ζούμε κοντά στη γη, αλλά είμαστε ασφαλείς από την οργή των ουρανών».

Και μία τρίτη πρόσθεσε: «Επειδή έχουμε μικρό ύψος, η καταιγίδα δεν μπορεί να μας υποτάξει».

Εκείνη τη στιγμή η βασίλισσα των βιολετών είδε δίπλα της την αλλαγμένη βιολέτα, πεταμένη στη γη από τη θύελλα και παραμορφωμένη πάνω στη βρεγμένη χλόη σαν αδύναμος στρατιώτης στο πεδίο της μάχης.

Η βασίλισσα των βιολετών σήκωσε το κεφάλι της και φώναξε την οικογένειά της, λέγοντας: «Κοιτάξτε, κόρες μου και σκεφτείτε αυτό που έκανε η Απληστία στη βιολέτα που έγινε υπερήφανο τριαντάφυλλο για μία ώρα. Η ανάμνηση αυτής της σκηνης ας γίνει υπενθύμιση της καλής σας τύχης».

Το ετοιμοθάνατο τριαντάφυλλο κινήθηκε, μάζεψε τα υπολείμματα της δύναμής του και είπε ήσυχα: «Είστε ευχαριστημένοι και πειθήνιοι βλάκες! Ποτέ δεν φοβήθηκα την καταιγίδα. Χθες, κι εγώ ήμουν ευχαριστημένη και ικανοποιημένη με τη Ζωή, αλλά η Ικανοποίηση ενήργησε σαν εμπόδιο ανάμεσα στην ύπαρξή μου και στην καταιγίδα της Ζωής, που με περιόριζε σε μία αρρωστιάρική και νωθρή ειρήνη και γαλήνη πνεύματος. Μπορούσα να ζήσω την ίδια ζωή που ζείτε εσείς τώρα, με το να προσκολλείστε από φόβο στη γη... Μπορούσα να περιμένω τον χειμώνα να με τυλίξει με χιόνι και να με παραδώσει στον Χάρο, που θα πάρει

σίγουρα όλες τις βιολέτες... Χαίρομαι τώρα γιατί ερεύνησα έξω από τον μικρό κόσμο μου το μυστήριο του Σύμπαντος -κάτι που δεν κάνατε εσείς ακόμη. Μπορούσα να παραβλέψω την Απληστία, που η φύση της είναι ανώτερη από τη δική μου, αλλά καθώς πρόσεχα την ησυχία της νύχτας, άκουσα τον ουράνιο κόσμο να μιλά σ' αυτό τον γήινο κόσμο, λέγοντας: "Η φιλοδοξία πέρα από την ύπαρξη, είναι ο βασικός σκοπός της ζωής μας". Εκείνη τη στιγμή το πνεύμα μου επαναστάτησε και η καρδιά μου λαχτάρησε μία θέση ανώτερη από την περιορισμένη ύπαρξή μου. Κατάλαβα ότι η άβυσσος δεν μπορεί ν' ακούσει το τραγούδι των άστρων, κι εκείνη τη στιγμή άρχισα να πολεμώ κατά της μικρότητάς μου και να λαχταρώ εκείνο που δεν ανήκε σε μένα, ώσπου η ανυποταξία μου έγινε μεγάλη δύναμη και η λαχτάρα μου δημιουργική θέληση... Η Φύση, που είναι το μεγάλο αντικείμενο των βαθύτερων ονείρων μας, ικανοποίησε την παράκλησή μου και μ' έκανε τριαντάφυλλο με τα μαγικά δάχτυλά της».

Το τριαντάφυλλο έγινε σιωπηλό για μία στιγμή και με αδύνατη φωνή, ανακατεμένη με υπερηφάνεια και κατόρθωμα, είπε: «Έζησα μία ώρα σαν υπερήφανο τριαντάφυλλο. Υπήρξα για ένα διάστημα σαν βασίλισσα. Κοίταξα το Σύμπαν πίσω από τα μάτια του τριαντάφυλλου. Άκουσα τον ψίθυρο του στερεώματος με τ' αυτιά του τριαντάφυλλου και άγγιξα τις πτυχές του ρούχου του Φωτός, με ροδοπέταλα. Υπάρχει κάποιος εδώ, που μπορεί να διεκδικήσει τέτοια τιμή;».

Αφού μίλησε έτσι, χαμήλωσε το κεφάλι του και με πνιγμένη φωνή είπε ασθμαίνοντας: «Θα πεθάνω τώρα, γιατί η ψυχή μου πέτυχε τον σκοπό της. Τελικά, επέκτεινα τις γνώσεις μου ως έναν κόσμο πέρα από το στενό σπήλαιο της γέννησής μου. Αυτό είναι το σχέδιο της Ζωής... Αυτό είναι το μυστικό της Ύπαρξης».

Τότε το τριαντάφυλλο άρχισε να τρέμει, δίπλωσε αργά τα πέταλά του, και πήρε την τελευταία αναπνοή του μ' ένα ουράνιο χαμόγελο πάνω στα χείλη του... Ένα χαμόγελο εκπλήρωσης, ελπίδας και σκοπού στη Ζωή... Ένα χαμόγελο νίκης, ένα χαμόγελο του Θεού.

Η ΜΕΡΑ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ ΜΟΥ

Ήταν αυτή η μέρα του χρόνου που η μητέρα μου μ' έφερε σ' αυτόν τον κόσμο, Αυτή τη μέρα, πριν ένα τέταρτο του αιώνα, η μεγάλη σιωπή μ' έβαλε στην αγκαλιά της ύπαρξης, γεμάτης θρήνους, δάκρυα και συγκρούσεις.

Είκοσι πέντε φορές γύρισα γύρω από τον φλογερό ήλιο, και περισσότερες φορές

το φεγγάρι περικύκλωσε τη μικρότητά μου. Κι όμως, δεν έμαθα τα μυστικά του φωτός, ούτε καταλαβαίνω το μυστήριο του σκοταδιού.

Ταξίδεψα αυτά τα είκοσι πέντε χρόνια με τη γη, τον ήλιο και τους πλανήτες, μέσα στο Υπέρτατο Άπειρο. Κι όμως η ψυχή μου λαχταρά για κατανόηση του Αιώνιου Νόμου, όπως η κούφια σπηλιά αντιλαλεί τον ήχο των κυμάτων της θάλασσας, αλλά ποτέ δεν γεμίζει.

Η ζωή υπάρχει με την ύπαρξη του ουράνιου συστήματος, αλλά δεν αντιλαμβάνεται την απεριόριστη δύναμη του στερεώματος. Και η ψυχή τραγουδά τον αίνο της άμπωτης και της παλίρροιας, μιας ουράνιας μελωδίας, αλλά δεν πιάνει το νόημά της.

Πριν από είκοσι πέντε χρόνια, το χέρι του Χρόνου κατέγραψε την ύπαρξή μου, και είμαι ζωντανή σελίδα στο βιβλίο του Σύμπαντος. Κι όμως, είμαι τώρα ένα τίποτε. Μόνο μία αόριστη λέξη με νόημα σύνταξης, που κάποτε συμβολίζει τίποτε και κάποτε πολλά πράγματα.

Διαλογισμοί και αναμνήσεις, αυτή τη μέρα κάθε χρόνο, γεμίζουν την ψυχή μου και σταματούν την πορεία της ζωής. Φανερώνοντας σε μένα τα φαντάσματα σπαταλημένων νυχτών και παρασέρνοντάς τα, όπως ο μεγάλος άνεμος σκορπίζει το λεπτό σύννεφο από τον ορίζοντα. Και χάνονται στη σκοτεινή γωνιά της καλύβας μου, όπως το μουρμουρητό του στενού ρυακιού πρέπει να χαθεί στη μακρινή και πλατιά κοιλάδα.

Αυτή τη μέρα κάθε χρόνο, τα πνεύματα που έπλασαν την ψυχή μου, μ' επισκέπτονται απ' όλη την αιωνιότητα και μαζεύονται γύρω μου, ψάλλοντας τους λυπηρούς ύμνους των αναμνήσεων. Αλλά υποχωρούν γρήγορα και εξαφανίζονται πίσω από τα ορατά αντικείμενα, σαν κοπάδι πουλιά που πέφτουν σ' ένα έρημο αλώνι όπου δεν βρίσκουν σπόρους. Πετούν γύρω με απογοήτευση και φεύγουν γρήγορα για καλύτερο μέρος.

Αυτή τη μέρα συλλογίζομαι το παρελθόν, που ο σκοπός του με προβληματίζει στον νου και με συγχύζει στην καρδιά, και το κοιτάζω όπως κοιτάζω μέσα στο θαμπό καθρέπτη όπου βλέπω μόνο θανατερές όψεις πάνω στα περασμένα χρόνια. Καθώς κοιτάζω ξανά, βλέπω τον εαυτό μου να κοιτάζει το λυπηρό εαυτό μου, και ρωτώ τη Λύπη, αλλά τη βρίσκω μουγκή. Η Λύπη, αν μπορούσε να μιλήσει, θα ήταν γλυκύτερη από τη Χαρά του τραγουδιού.

Στα είκοσι πέντε χρόνια της ζωής μου αγάπησα πολλά πράγματα, και συχνά αγάπησα εκείνο που οι άνθρωποι μισούσαν, και σιχαινόμουν εκείνο που οι άνθρωποι αγαπούσαν. Κι εκείνο που αγαπούσα όταν ήμουν παιδί, το αγαπώ ακόμη, και θα συνεχίσω να το αγαπώ για πάντα. Η δύναμη ν' αγαπάς είναι το μεγαλύτερο δώρο του Θεού προς τον άνθρωπο, γιατί δεν μπορεί να παρθεί ποτέ από τον ευλογημένο που αγαπά.

Αγαπώ τον θάνατο και του δίνω γλυκά ονόματα και τον παινεύω με στοργικά λόγια μυστικά και στα πλήθη υβριστικών ακροατών. Αν και δεν απαρνήθηκα τη μεγάλη μου πίστη στον θάνατο, ερωτεύτηκα επίσης βαθιά τη Ζωή, γιατί η ζωή και ο θάνατος είναι ίσοι σε μένα σε γοητεία, γλύκα κι έλξη, κι ένωσαν τα χέρια τους για να καλλιεργήσουν μέσα μου τις λαχτάρες μου και στοργές μου, και για να μοιραστούν μαζί μου τη δυστυχία μου.

Αγαπώ την ελευθερία, και η αγάπη μου για την αληθινή Ελευθερία μεγάλωσε μαζί με τις αυξανόμενες γνώσεις μου για την παράδοση των ανθρώπων στη σκλαβιά, την καταπίεση και την τυραννία. Και για την υποταγή τους στα φρικτά είδωλα που στήθηκαν από τις περασμένες εποχές και γυαλίστηκαν από τα καμμένα χείλη των σκλάβων.

Γιατί αγαπώ εκείνους τους σκλάβους με την αγάπη μου για Ελευθερία, γιατί φίλησαν τυφλά τα σαγόνια άγριων θηρίων με ήρεμη και μακάρια άγνοια, χωρίς να αισθανθούν το φαρμάκι χαμογελαστών οχιών και χωρίς να ξέρουν ότι έσκαψαν τον τάφο τους με τα δάχτυλά τους.

Η αγάπη μου για λευτεριά είναι η μεγαλύτερη αγάπη μου, γιατί βρήκα πως είναι μία όμορφη κόρη, αδυνατισμένη από τη μοναξιά και μαραμμένη από την ερημιά, ωσπού έγινε σαν φάντασμα που πλανιέται ανάμεσα στα σπίτια αγνώριστη και ανεπιθύμητη. Σταματώντας στην άκρη των δρόμων και καλώντας τους οδοιπόρους που δεν έδιναν προσοχή.

Αυτά τα είκοσι πέντε χρόνια, αγάπησα την ευτυχία όπως όλοι οι άνθρωποι αγαπούν την ευτυχία. Ήμουν σε συνεχή αναζήτηση αυτής, αλλά δεν την βρήκα στον δρόμο του ανθρώπου. Ούτε παρατήρησα τ' αποτυπώματα των βημάτων της πάνω στην άμμο μπροστά στα παλάτια του ανθρώπου. Ούτε άκουσα την ηχώ της φωνής της, από τα παραθύρια των ναών του ανθρώπου.

Αναζήτησα την ευτυχία στη μοναξιά μου και καθώς πλησίαζα σ' αυτή, άκουσα την ψυχή μου να ψιθυρίζει στην Καρδιά μου, λέγοντας: «*Η ευτυχία που ζητάς είναι μία*

παρθένα, που γεννήθηκε και ανατράφηκε στα βάθη της καρδιάς και δεν ξεπροβάλλει από τον τόπο της γέννησής της». Κι όταν άνοιξα την καρδιά μου για να τη βρω, ανακάλυψα στη θέση της μόνο τον καθρέφτη της, την κούνια της και το φόρεμά της, αλλά η ευτυχία δεν ήταν εκεί.

Αγαπώ τους ανθρώπους και αγαπώ εξίσου και τα τρία ανθρώπινα είδη... Εκείνον που βλαστημά τη ζωή, εκείνον που την ευλογεί, κι εκείνον που στοχάζεται γι' αυτήν. Αγαπώ τον πρώτο για την δυστυχία του, τον δεύτερο για την γενναιοδωρία του και τον τρίτο για την αντίληψή του και την γαλήνη του.

Έτσι με την αγάπη, είκοσι πέντε χρόνια πέρασαν στην ανυπαρξία, κι έτσι γρήγορα έτρεξαν οι μέρες και οι νύχτες, πέφτοντας από τον δρόμο της ζωής μου και φτερουγίζοντας μακριά σαν τα ετοιμοθάνατα φύλλα των δέντρων, μπροστά στους ανέμους του φθινόπωρου.

Σήμερα, σταμάτησα στον δρόμο μου σαν τον κουρασμένο ταξιδιώτη που δεν έφτασε στον προορισμό του, αλλά ζητεί να εξακριβώσει τη θέση του. Κοιτάζω προς κάθε κατεύθυνση, αλλά δεν βρίσκω ίχνος του παρελθόντος μου όπου θα μπορούσα να δείξω και να πω: «Αυτό, είναι δικό μου!».

Ούτε μπορώ να δρέψω καρπούς από τις εποχές των χρόνων μου, γιατί οι αποθήκες μου έχουν μόνο αυτές τις περγαμηνές πάνω στις οποίες γράφει το μελάνι, κι αυτές τις ζωγραφιές πάνω στις οποίες εμφανίζονται απλές γραμμές και χρώματα. Μ' αυτά τα χαρτιά και αυτές τις εικόνες, κατόρθωσα μόνο να τυλίξω και να θάψω την αγάπη μου, τις σκέψεις μου και τα όνειρά μου, όπως ο σπορέας θάβει τους σπόρους στην καρδιά της γης.

Αλλά όταν ο σπορέας σπέρνει τους σπόρους στην καρδιά της γης, γυρίζει σπίτι του το βράδυ, ελπίζοντας και περιμένοντας τη μέρα του θερισμού. Αλλά εγώ έσπεια τους εσωτερικούς σπόρους της καρδιάς μου στην απελπισία, και η ελπίδα καθώς και η αναμονή, είναι μάταιες.

Και τώρα, εφ' όσον έκανα τα είκοσι πέντε ταξίδια μου γύρω από τον ήλιο, κοιτάζω το παρελθόν πίσω από το βαθύ πέπλο των αναστεναγμών και θλίψεων, και το σιωπηλό μέλλον φωτίζεται για μένα μόνο από την άθλια λάμπα του παρελθόντος.

Κοιτάζω το σύμπαν από το φεγγίτη της καλύβας μου, και βλέπω τα πρόσωπα των ανθρώπων και ακούω τις φωνές τους ν' ανεβαίνουν στο διάστημα και ακούω τα βήματά τους να πέφτουν στις πέτρες. Και διακρίνω τις αποκαλύψεις του

πνεύματός τους, τις δονήσεις των επιθυμιών τους και τους παλμούς της καρδιάς τους.

Και βλέπω τα παιδιά να τρέχουν, να γελούν, να παίζουν και να κλαίνε. Και παρατηρώ τους νεαρούς να βαδίζουν με το κεφάλι τους σηκωμένο ψηλά, σαν να διαβάζουν και να τραγουδούν την Κασήντα της Νιότης ανάμεσα στις άκρες των ματιών τους, των παισιωμένων με τις αστραφτερές ακτίνες του ηλίου.

Και βλέπω τις κοπέλες, που βαδίζουν χαριτωμένα και κουνιούνται σαν τρυφερά κλαδιά, και χαμογελούν σαν λουλούδια, και κοιτάζουν τους νεαρούς πίσω από τα τρεμουλιαστά μάτια της αγάπης.

Και βλέπω τους μεγάλους να βαδίζουν με σκυμμένη πλάτη, ακουμπώντας πάνω στο μπαστούνι τους, κοιτάζοντας τη γη σαν ν' αναζητούν εκεί έναν θησαυρό που χάθηκε στα νιάτα τους. Παρατηρώ αυτές τις εικόνες, και τα φαντάσματα να κινούνται και να σέρνονται στα μονοπάτια και τους δρόμους της πόλης.

Ύστερα κοιτάζω πέρα από την πόλη και συλλογίζομαι την ερημιά, τη σεβαστή ομορφιά της και την ομιλούσα σιωπή της. Τους λοφίσκους της, τις κοιλάδες της και τα ψηλά δέντρα. Τα ευδιαστά λουλούδια της, τα ζυγηρά ρυάκια της και τα πουλιά που κελαηδούν.

Έπειτα κοιτάζω πέρα από τον ωκεανό και βλέπω τον απέραντο ουρανό με τ' αστραφτερά του άστρα. Τους ήλιους, τα φεγγάρια του και τους πλανήτες του. Τις γιγάντιες δυνάμεις του και τα μυριάδες στοιχεία του να συμμορφώνονται αλάνθαστα μ' έναν μεγάλο νόμο, που δεν έχει ούτε αρχή ούτε τέλος.

Αυτά σκέπτομαι μέσα στους τοίχους μου, ξεχνώντας τα είκοσι πέντε χρόνια μου κι όλα τα χρόνια που 'ρθαν πριν από αυτά και όλους τους μελλοντικούς αιώνες.

Αυτή τη στιγμή η δική μου ύπαρξη κι όλα γύρω μου, φαίνονται σαν τον αδύνατο αναστεναγμό ενός μικρού παιδιού, που τρέμει στη βαθιά και αιώνια κενότητα ενός υπέρτατου και απεριόριστου χρόνου.

Αλλά αυτή η ασήμαντη οντότητα...αυτός ο εαυτός που είμαι εγώ, και του οποίου την κίνηση και βοή ακούω συνεχώς, τώρα σηκώνει δυναμωμένες φτερούγες προς το πλατύ στερέωμα, απλώνοντας χέρια προς όλες τις κατευθύνσεις, ταλαντευόμενος και τρέμοντας αυτή τη μέρα που μ' έφερε στη ζωή, κι έφερε ζωή μέσα μου. Και τότε μία δυνατή φωνή υψώνεται από τα Άγια των Αγίων μέσα μου,

λέγοντας:

«Ειρήνη σε σένα, Ζωή! Ειρήνη σε σένα Ξύπνημα! Ειρήνη σε σένα Αποκάλυψη!
Ειρήνη σε σένα, Ημέρα, που καταβροχθίζεις το σκοτάδι της γης με το λαμπερό
φως σου!
Ειρήνη σε σένα Νύχτα, που μέσα στο σκοτάδι σου λάμπουν τα φώτα τ' ουρανού!
Ειρήνη σε σας, Εποχές του Έτους!
Ειρήνη σε σένα, Άνοιξη, που φέρνεις τη νιότη στη γη ξανά!
Ειρήνη σε σένα, Καλοκαίρι, που αναγγέλεις τη δόξα του ήλιου!
Ειρήνη σε σένα, Φθινόπωρο, που δίνεις με χαρά τους καρπούς του μόχθου και τη
σοδειά του κόπου!
Ειρήνη σε σένα, Χειμώνα, που η μανία σου και η καταιγίδα σου, φέρνουν ξανά στη
φύση την υπνωτική δύναμή της!
Ειρήνη σε σας, Χρόνια, που φανερώνετε ό,τι κρύβουν τα χρόνια!
Ειρήνη σε σας, Αιώνες, που χτίζετε ό,τι κατέστρεψαν οι αιώνες.
Ειρήνη σε σένα, Χρόνε, που μας οδηγείς στην πληρότητα του Θανάτου!
Ειρήνη σε σένα, Καρδιά, που πάλλεις ήσυχα ενώ κολυμπάς στα δάκρυα!
Ειρήνη σε σας, Χείλη, που λέτε χαρούμενα λόγια του σαλλαάμ, ενώ γεύεστε τη
χολή και το ξύδι της ζωής!
Ειρήνη σε σένα, Ψυχή, που κατευθύνεις το τιμόνι της ζωής και του θανάτου, όταν
κρύβεται από μας, πίσω απ' το παραπέτασμα του ήλιου!».

ΟΙ ΕΦΤΑ ΕΑΥΤΟΙ

Στη σιωπηλότερη ώρα της νύχτας, καθώς έγερνα μισοκοιμάμενος, οι εφτά εαυτοί μου κάθησαν αντάμα και, ψιθυρίζοντας, έτσι κουβεντιάζαν:

Πρώτος εαυτός: «Εδώ, σ' αυτόν τον τρελόν μέσα, κατοίκησα όλα μου ετούτα τα χρόνια, χωρίς άλλο να κάνω παρά να ανανεώνω τον πόνο του τη μέρα, και να ξαναπλάθω τη θλίψη του τη νύχτα. Δεν αντέχω πια τη μοίρα μου κι επαναστατώ, από 'δω και πέρα».

Δεύτερος εαυτός: «Η δική σου μοίρα είναι καλύτερη από την δική μου, αδερφέ, γιατί δικό μου γραφτό είναι να 'μαι ο χαρωπός εαυτός του τρελού τούτου. Γελώ με το γέλιο του και τραγουδώ, τις ώρες της χαράς του και με τρισφτερωμένα πόδια χορεύω τις λαμπερόσπιθες σκέψεις του. Εγώ θά 'πρεπε να επαναστατήσω ενάντια στην αποσταμένη μου ύπαρξη».

Τρίτος εαυτός: «Και τι ν' ακούσετε από μένα, τον ερωτοκένταυρο εαυτό του, το

πυραχτώδικο έμβλημα των άγριων παθών και των φανταστικών επιθυμιών; Εγώ είμαι ο ερωτοπλάνταχτος εαυτός του -που θα' πρεπε σηκώσω παντιέρα ενάντια στον τρελόν ετούτον».

Τέταρτος εαυτός: «Εγώ ανάμεσα σε όλους εσάς, είμαι ο πιο δυστυχισμένος, γιατί δεν μου έλαχε παρά το απεχθές μίσος κι η ξεθεμελιώστρα αποστροφή. Εγώ θα 'πρεπε, ο όμοιος με καταιγίδα εαυτός, ο γεννημένος στις μαυροσπηλιές της Κόλασης, να μαι ο πρώτος διαμαρτυρόμενος, για να υπηρετήσσει τον τρελόν ετούτον».

Πέμπτος εαυτός: «Όχι, εγώ θα 'πρεπε, ο διανοούμενος εαυτός, ο εαυτός της κάθε φαντασίωσης, ο εαυτός της κάθε πείνας και δίψας, ο καταδικασμένος στην, χωρίς αναπαμό, περιπλάνηση, στο κυνηγητό άγνωρων πραγμάτων -κι αδημιούργητων πραγμάτων ακόμα. Εγώ θα 'πρεπε κι όχι εσείς, να επαναστατήσω».

Έκτος εαυτός: «Κι εγώ, ο δουλευτάρης εαυτός, ο αξιοδάκρυτος εαυτός του μόχθου που, με υπομονής χέρια και πολύπαθα μάτια, πλάθω τις μέρες σε εικόνες και δίνω στα ασχηματοποίητα στοιχεία καινούργιες κι αιώνιες μορφές· εγώ θα 'πρεπε, ο απομοναχισμένος, να 'μαι ο επαναστάτης ενάντια στον πολυπράγμονα τρελόν ετούτον».

Έβδομος εαυτός: «Πόσο παράξενο, να θέτε εσείς όλοι να επαναστατήσετε ενάντια στον άνθρωπο αυτόν, γιατί καθένας σας κι όλοι έχετε να εκπληρώσετε προδιαγραμμένο ρόλο. Αχ! και να μπορούσα να 'μουν ένας σαν εσάς, ένας εαυτός με προκαθορισμένη κλήρα! Μα εγώ δεν έχω καμία. Είμαι ο εαυτός που τίποτα δεν κάνει, κείνος που κάθεται στο αλάλητο, στο πουθενά και στο ουδέποτε, ενόσω εσείς είσαστε απασχολημένοι με την αναδημιουργία της ζωής. Εσείς είσαστε ή εγώ, γείτονες, που θα 'πρεπε να επαναστατήσω;».

Όταν ο έβδομος εαυτός, μίλησε έτσι, οι άλλοι έξι εαυτοί τον κοίταξαν με οίκτο μα, χωρίς να πουν τίποτα πια -και καθώς η νύχτα πύκνωνε-, ο ένας μετά τον άλλο τράβηξαν για ύπνο τυλιγμένοι μέσα σε μία χαρούμενη εγκαρτέρηση.

Μα ο έβδομος εαυτός απόμεινε γρηγορώντας. Σ' ενατενισμό του τίποτα που βρίσκεται πίσω από τα πράγματα, όλα.

ΑΓΑΠΗ

Όταν η αγάπη σε καλεί, ακολούθησέ την, μ' όλο που τα μονοπάτια της είναι τραχιά κι απότομα. Κι όταν τα φτερά της σε αγκαλιάσουν, παραδώσου, μ' όλο που

το σπαθί που είναι κρυμμένο ανάμεσα στις φτερούγες της μπορεί να σε πληγώσει. Κι όταν σου μιλήσει, πίστεψέ την, μ' όλο που η φωνή της μπορεί να διασκορπίσει τα όνειρά σου σαν τον βοριά που ερημώνει τον κήπο.

Γιατί, όπως η αγάπη σε στεφανώνει, έτσι και θα σε σταυρώσει. Κι όπως είναι για το μέγαλωμα σου, είναι και για το κλάδεμά σου.

Η αγάπη δεν δίνει τίποτα παρά μόνο τον εαυτό της, και δεν παίρνει τίποτα παρά από τον εαυτό της. Η αγάπη δεν κατέχει κι ούτε μπορεί να κατέχεται, γιατί η αγάπη αρκείται στην αγάπη.

Και μην πιστέψεις ότι μπορείς να κατευθύνεις την πορεία της αγάπης, γιατί η αγάπη, αν σε βρει άξιο, θα κατευθύνει εκείνη τη δική σου πορεία. Η αγάπη δεν έχει καμιά άλλη επιθυμία εκτός από την εκπλήρωσή της. Αλλά αν αγαπάς κι είναι ανάγκη να έχεις επιθυμίες, ας είναι αυτές οι επιθυμίες σου: Να λιώσεις και να γίνεις σαν το τρεχούμενο ρυάκι που λέει το τραγούδι του στη νύχτα. Να γνωρίσεις τον πόνο της πολύ μεγάλης τρυφερότητας. Να πληγωθείς από την ίδια την ίδια τη γνώση σου της αγάπης. Και να ματώσεις πρόθυμα και χαρούμενα.

ΧΑΡΑ ΚΑΙ ΛΥΠΗ

Όταν είσαι χαρούμενος, κοίταξε βαθιά μέσα στην καρδιά σου και θα δεις ότι μονάχα εκείνο που σου έχει δώσει λύπη είναι εκείνο που σου δίνει τη χαρά. Όταν είσαι λυπημένος, κοίταξε ξανά μέσα στην καρδιά σου και θα δεις ότι πραγματικά κλαις για εκείνο που υπήρξε η χαρά σου. Τα δύο αυτά είναι αχώριστα. Έρχονται πάντα μαζί, κι όταν το ένα κάθεται μόνο του δίπλα σου στο τραπέζι, θυμήσου, ότι το άλλο κοιμάται στο κρεβάτι σου.

ΦΙΛΙΑ

Είναι ο φίλος σας κάτι που θα 'πρεπε να γυρεύετε όταν έχετε ώρες που θέλετε να σκοτώσετε; Καλύτερα να γυρεύετε τον φίλο σας πάντα όταν έχετε ώρες να ζήσετε. Γιατί το έργο του φίλου, είναι να εκπληρώνει τις ανάγκες σας, όχι να γεμίσει το κενό σας.

ΘΑΝΑΤΟΣ

Αν θέλετε πραγματικά ν' αντικρύσετε την ψυχή του θανάτου, ανοίξτε την καρδιά σας ολάκερη στο σώμα της ζωής. Στο βάθος των ελπίδων και των πόθων σας, υπάρχει η σιωπηλή γνώση για το υπερέραν. Να εμπιστεύεστε τα όνειρα, γιατί σ' αυτά είναι κρυμμένη η πύλη προς την αιωνιότητα. Γιατί, τι άλλο είναι ο θάνατος εκτός από το να σταθείς γυμνός μέσα στον άνεμο και να λιώσεις μέσα στον ήλιο;

Μονάχα όταν πιείτε από το ποτάμι της σιωπής, θα μπορέσετε να πραγματικά να τραγουδήσετε. Και όταν η γη γυρέψει τα μέλη σας, τότε μόνο θα χορέψετε πραγματικά.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Δεν είναι η θρησκεία όλες οι πράξεις και όλες οι σκέψεις, και αυτό που δεν είναι ούτε ούτε πράξη ούτε σκέψη, αλλά μία απορία και μία έκπληξη, που αναβλύζει πάντοτε μέσα στην ψυχή, ακόμα και όταν τα χέρια σμιλεύουν την πέτρα ή δουλεύουν τον αργαλειό;

Ποιός μπορεί να χωρίσει την πίστη του από τις πράξεις του, ή τις πεποιθήσεις του από τις ασχολίες του;

Η καθημερινή σας ζωή, είναι ο ναός σας και η θρησκεία σας. Όταν μπαίνετε σ' αυτήν, πάρτε μαζί σας όλο τον εαυτό σας. Κι αν θέλετε να γνωρίσετε τον Θεό, μην ενεργείτε σαν να προσπαθείτε να λύσετε αινίγματα. Καλύτερα κοιτάξτε γύρω σας και θα δείτε τον Θεό να παίζει με τα παιδιά σας. Κοιτάξτε και στο διάστημα. Θα δείτε τον Θεό να περπατάει μέσα στο σύννεφο, ν' απλώνει τα χέρια του με την αστραπή και να κατεβαίνει με την βροχή.

ΔΟΣΙΜΟ

Όλα όσα έχεις, κάποια μέρα θα δοθούν. Γι' αυτό δώσε τώρα, ώστε ο καιρός της προσφοράς να είναι δικός σου, κι όχι των κληρονόμων σου.

Πολλές φορές λες: *«Θα ήθελα να δώσω, αλλά μόνο σ' αυτούς που αξίζουν».*

Τα δέντρα του περιβολιού σου δεν μιλούν έτσι, ούτε τα κοπάδια στο λιβάδι σου.

Και ποιός είσαι εσύ που θα 'πρεπε οι άνθρωποι να ανοίξουν το στήθος τους και να ξεσκεπάσουν την περηφάνια τους, για να μπορείς να δεις την αξία τους γυμνή και την περηφάνια τους αντρόπιαστη;

Δες εσύ πρώτα αν εσύ ο ίδιος είσαι άξιος να γίνεις δότης, και όργανο δοσίματος. Γιατί, στην πραγματικότητα, είναι η ζωή που δίνει στη ζωή -ενώ εσύ, που ονομάζεις τον εαυτό σου δότη, δεν είσαι παρά ένας μάρτυρας.

Και σεις αποδέκτες -και είστε όλοι σας αποδέκτες- μη δέχεστε φορτίο ευγνωμοσύνης, για να μη βάλετε δεσμά πάνω στον εαυτό σας και σ' αυτόν που δίνει.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Τι άλλο είναι η προσευχή εκτός από επέκταση του εαυτού σας στο ζωντανό αιθέρα; Κι αν σας φέρνει παρηγοριά να ξεχύνετε το σκοτάδι σας στο διάστημα, θα σας έφερνε επίσης χαρά αν ξεχύνατε στο διάστημα το γλυκοχάραμα της καρδιά σας.

Όταν προσεύχεστε, υψώνεστε και συναντάτε στον αέρα εκείνους που προσεύχονται την ίδια εκείνη ώρα και τους οποίους δεν μπορείτε να συναντήσετε, παρά μόνο στην προσευχή. Γι' αυτό η επίσκεψη σας σ' αυτόν τον άορατο ναό ας μη γίνεται για άλλο σκοπό, εκτός από την έκσταση και τη γλυκιά επικοινωνία.

ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ ΤΙΜΩΡΙΑ

Όπως ο άγιος και ο δίκαιος δεν μπορεί να υψωθεί πάνω πάνω από το πιο ψηλό σημείο που βρίσκεται στον καθένα από σας, έτσι και ο πονηρός κι ο αδύνατος δεν μπορούν να πέσουν πιο χαμηλά από το χαμηλότερο σημείο που βρίσκεται πάλι μέσα στον καθένα σας. Κι όπως το ένα μόνο φύλλο δεν κιτρινίζει παρά μονάχα με τη βουβή γνώση όλου του δέντρου, έτσι και ο παραβάτης δεν μπορεί να κάνει αδίκημα χωρίς την κρυφή θέληση όλων σας.

Κι όταν κάποιος από σας πέφτει, το πέσιμό του είναι για εκείνους που ακολουθούν μία προφύλαξη ενάντια στην πέτρα οπού μπορούν να σκουντουφλήσουν. Ναι, και το πέσιμό του είναι και απ' αυτούς που είναι μπροστά του, που μ' όλο που είχαν πιο γρήγορο και και πιο σίγουρο βήμα, ωστόσο δεν έβγαλαν το πέτρινο εμπόδιο από το δρόμο.

Και θα πω ακόμα, παρ' όλο που η λέξη μπορεί να είναι βαριά για την καρδιά σας: Ο δολοφονημένος δεν είναι χωρίς ευθύνη για τον θάνατό του, κι ο ληστεμένος φταίει κι ο ίδιος για το λήστεμά του. Οι δίκαιοι δεν είναι αθώοι για τις πράξεις των πονηρών, κι εκείνος με τα καθαρά χέρια δεν είναι ανεύθυνος για τις πράξεις του κακούργου. Ναι, ο ένοχος είναι πολλές φορές το θύμα το κακοποιημένου. Κι ακόμα πιο συχνά, ο καταδικασμένος είναι εκείνος που κουβαλά το φορτίο για λογαριασμό των αθώων και των ακατάκριτων.

Δεν μπορείτε να ξεχωρίσετε τον δίκαιο από τον άδικο και τον καλό από τον πονηρό. Γιατί και οι δύο στέκονται μαζί μπροστά στο πρόσωπο του ήλιου καθώς η μαύρη και η άσπρη κλωστή υφαίνονται μαζί. Κι όταν η μαύρη κλωστή σπάζει, ο υφαντουργός θα προσέξει όλο το ύφασμα και θα εξετάσει επίσης και τον αργαλειό. Αν κάποιος από εσάς φέρει μπροστά στη δικαιοσύνη την άπιστη σύζυγο,

θα πρέπει επίσης να ζυγίσει την καρδιά του συζύγου της στη ζυγαριά, και να μετρήσει την ψυχή του με μέτρα. Και αυτός που θα καταδίκασε σε μαστίγωμα τον αδικητή, θα πρέπει να ερευνήσει και την ψυχή του αδικημένου.

Αν κάποιος από σας θα ήθελε να τιμωρήσει στο όνομα της δικαιοσύνης και να κατεβάσει το τσεκούρι πάνω στο κακό δέντρο, θα πρέπει να κοιτάξει και τις ρίζες του. Και τότε αληθινά θα δει ότι οι ρίζες του καλού και του κακού, του καρποφόρου και του άκαρπου, είναι τυλιγμένες όλες μαζί στη σιωπηλή καρδιά της γης.

Κι εσείς δικαστές που θέλετε να είστε δίκαιοι, τι κρίση θα βγάλετε γι' αυτόν που αν και είναι τίμιος στα χέρια είναι όμως κλέφτης στη σκέψη;

Και ποιά ποινή θα βάζατε σ' αυτόν που σκοτώνει την σάρκα, αλλά δολοφονείται ο ίδιος στην ψυχή;

Και πως θα τιμωρήσετε εκείνον που στην πράξη είναι δόλιος και καταπιεστής, αλλά που είναι κι ο ίδιος αδικημένος και εξευτελισμένος;

Και πως θα τιμωρήσετε εκείνους που οι τύψεις τους, είναι κιόλας πολύ μεγαλύτερες από τα αδικήματά τους;

Δεν είναι οι τύψεις η δικαιοσύνη που απονέμει ο ίδιος εκείνος νόμος που εσείς θέλετε να υπηρετείτε;

Δεν μπορείτε όμως να βάλετε τύψεις στην καρδιά του αθώου, ούτε να τις αφαιρέσετε από την καρδιά του ενόχου. Απρόσκλητος οι τύψεις θα καλούν μέσα στη νύχτα, έτσι που οι άνθρωποι να ξυπνούν και να αντικρύζουν τον εαυτό τους.

Κι εσείς που θέλετε να κατανοήσετε τη δικαιοσύνη, πως θα το μπορέσετε, παρά μόνο αν αντικρύσετε όλες τις πράξεις στο πιο δυνατό φως; Μόνο τότε θα καταλάβετε, ότι αυτοί που στέκονται όρθιοι και αυτοί που έχουν πέσει δεν είναι παρά ένας άνθρωπος που στέκεται στο μισοσκόταδο, ανάμεσα στη νύχτα του πυγμαίου εαυτού του και τη μέρα του θείου εαυτού του. Και ότι ο γωνιόλιθος του ναού δεν βρίσκεται ψηλότερα από τον πιο χαμηλό λίθο στα θεμέλιά του.

Πηγή: Αποσπάσματα από τα βιβλία του Χαλίλ Γκιμπράν, «Ο τρελός» (Εκδόσεις Μπουκουμάνη 1976, μετάφραση Σταύρος Μελισσηνός), «Τα μυστικά της καρδιάς» (Εκδόσεις Βουλούκου 1985, μετάφραση Κ. Δόλκας) και «Ο προφήτης» (Εκδόσεις Μπουκουμάνη 1974, μετάφραση Ευάγγελος Γράψας).

Ελληνίς